

11.11.23

EM2023/115

FM2023/115

BETÆNKNING

Afgivet af Lovudvalget

vedrørende

**Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at opfordre
rigsmyndighederne til at anerkende grønlandere i Danmark som et mindretal jf.
Rammekonventionen for Nationale mindretal (FCNM) og Den Europæiske pagt om
Regionale sprog eller mindretalssprog (Sprogpagten).**

FremSAT af Kuno Fencker

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Hans Enoksen, Naleraq, (Suppleant for Emanuel Nûko)

Medlem af Inatsisartut Pipaluk Lyngé, Inuit Ataqatigiit, (Suppleant for Harald Bianco)

Medlem af Inatsisartut Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 3. maj under FM2023 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Ifølge forslaget skal Naalakkersuisut pålægges at opfordre rigsmyndighederne til at anerkende grønlandere i Danmark som et mindretal i henhold til dels Europarådets rammekonvention om nationale mindretal, dels Den europæiske sprogpagt. Formålet med forslaget er at fremme grønlandsk sprog og kultur samt at sikre retssikkerheden for grønlandere i Danmark.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Under førstebehandlingen gjorde Naalakkersuisut gældende, at Naalakkersuisut ikke har kompetence til at anerkende grønlandere i Danmark som et mindretal i henhold til Europarådets Rammekonvention for Nationale Mindretal (FCNM) og Den Europæiske Pagt om Regionale Sprog eller mindretalssprog (Sprogpagten). Naalakkersuisut kan derimod opfordre de danske myndigheder til at anerkende grønlandere i Danmark som et mindretal, hvis et flertal i Inatsisartut ønsker dette.

Endvidere anførte Naalakkersuisut, at et muligt initiativ om en sådan minoritetsanerkendelse må komme fra de i Danmark fastboende grønlændere selv ud fra deres eget frie valg. Dette vil også være i overensstemmelse med artikel 1 i Rammekonventionen om Nationale Mindretal:

”Enhver person, der tilhører et nationalt mindretal, skal have ret til frit at vælge at blive behandlet som tilhørende et sådant mindretal eller ej, og dette valg eller udøvelsen af de rettigheder, der forbundet med dette valg, skal ikke have nogen ugunstige følger.”

Naalakkersuisut foreslog derfor, at der forud for opfordringen til de danske myndigheder indhentes klare tilkendegivelser om initiativet fra grønlandske foreninger og lignende i Danmark.

På den baggrund fremsatte Naalakkersuisut følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartut beslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at høre grønlandske foreninger i Danmark og lignende, og i bekræftende tilfælde, opfordre rigsmyndighederne til at anerkende grønlændere i Danmark som et mindretal jf. Rammekonventionen for Nationale mindretal (FCNM) og den Europæiske pagt om Regionale sprog eller mindretalssprog (Sprogpagten)

Blandt partierne var der delte meninger om beslutningsforslaget.

IA ønskede, at det først undersøges, hvilke fordele samt evt. ulemper anerkendelsen som mindretal kan medføre og, om der er opbakning til at blive anerkendt som et mindretal blandt grønlændere i Danmark.

Demokraterne ønskede også først at undersøge behovet hos dem, det handler om, nemlig grønlænderne i Danmark, og opfordrede til, at det kommende udvalgsarbejde fokuserer på, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt med et ændringsforslag, der sikrer, at grønlændere i Danmark bliver ordentligt inddraget i denne proces.

Endelig anførte Atassut, at det afgørende er at blive behandlet ligeværdigt som statsborgere. Erhvervelsen af minoritetsrettigheder vil derimod meget vel kunne opfattes som et tilbageskridt.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget finder det afgørende, at en beslutning om anerkendelse som mindretal alene bør træffes, hvis der er ønske herom blandt grønlænderne i Danmark. Det er således væsentligt at undersøge, hvordan grønlænderne i Danmark selv stiller sig til forslaget.

Da anerkendelse som mindretal er et anliggende for rigsmyndighederne, finder udvalget det naturligt, at det er rigsmyndighederne, som skal stå for denne undersøgelse.

Udvalget ønsker derfor at fremsætte et ændringsforslag, der sikrer, at disse hensyn tilgodeses.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering således.

Da forslaget er et anliggende for Kongeriget Danmark, vil det ikke have nævneværdige økonomiske og administrative konsekvenser for Grønland. Igangsættelsen af dialog vil kræve et halvt AC-årsværk.

Udvalgets indstillinger

- Et **enigt** udvalg fremsætter følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut med henblik på at opnå anerkendelse af grønlandere i Danmark som et mindretal i henhold til Europarådets Rammekonvention for Nationale mindretal (FCNM) og DEN Europæiske Pakt om Regionale Sprog eller Mindretalssprog (Sprogpagten) pålægges at opfordre rigsmyndighederne til at undersøge, om der blandt grønlandere i Danmark er et ønske om en sådan anerkendelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Anders Olsen
Formand

Hans Enoksen

Pipaluk Lynge

Asii Chemnitz Narup

Kuno Fencker